

*Олена Вітковська,
ORCID 0000-0002-0618-3579
завідувач навчально-методичної
лабораторії акмеології
Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
вул. Адміральська, 4-а, 54001, м. Миколаїв, Україна
olena.vitkovska@moipro.mk.ua*

АКМЕОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

В умовах реформування освіти виникла потреба в педагогах, які б володіли інтегрованими знаннями, уміннями, навичками та компетенціями, необхідними для розвитку освітньої галузі. Швидка адаптація педагогів до нових умов спричинила появу акмеологічного підходу в підготовці висококваліфікованих фахівців. У статті представлено дослідження з питання значення акмеології як науки в системі післядипломної педагогічної освіти. Автор проаналізував різні підходи науковців до структури акмеологічної моделі сучасного педагога.

Проведене дослідження сприяло розробленню акмеологічної моделі сучасного педагога на основі аналізу різних структур. Розроблена акмеологічна модель представлена як сукупність трьох сфер, що містять суттєві характеристики фахової компетентності, центром якої є мотиваційно-ціннісна складова. На думку автора, основні системні позиції взаємозалежні, а підґрунтям та запорукою ефективності всіх сфер розвитку педагога має стати здоров'я як цілісний стан організму, що дає змогу реалізувати свій педагогічний потенціал.

Окремо схарактеризовано акмеологічний підхід у системі післядипломної освіти. Автор акцентує увагу на створенні акмеологічного середовища, утвердженні акмеологічної позиції, розвитку потенціалу педагога та акмеологічної культури.

Ключові слова: акмеологічна культура, акмеологічна модель, акмеологічний підхід, акмеологічна позиція, акмеологічний потенціал, акмеологічне середовище.

@ Вітковська О. Д., 2020

Вступ. В умовах реформування освіти важливою складовою є соціальне замовлення на високий фаховий рівень і професіоналізм учителя. Педагогічна діяльність потребує постійного особистісного зростання, удосконалення професійної майстерності, саме це і є одним із аспектів дослідження акмеології. Акмеологія як наука з'явилася порівняно недавно та нині перебуває в стадії активного становлення.

Акмеологія (від давньогрецького «акме» – вершина) – наука про шляхи та закономірності досягнення людиною найвищих вершин у самореалізації свого внутрішнього потенціалу, вищий ступінь розвитку, розквіт здібностей особистості, яка прагне досконалості в обраній професійній

діяльності. Наука акмеологія вивчає зрілу особистість, що прогресивно розвивається та успішно самореалізується під час життєдіяльності. Якщо загальна акмеологія вивчає зрілість особистості та її «акме», то предметом педагогічної акмеології є професійне вдосконалення педагога та механізми його реалізації. І це відповідає стратегічним завданням нашого інституту (Вакуленко В. М., 2006, с. 125).

Поняття «акмеологія» вперше введено в науковий обіг у 1928 році М. О. Рибниковим для визначення розділу дорослості й зрілості у віковій психології. Цілеспрямованими теоретико-методологічними дослідженнями проблеми акмеологічного розвитку займалися науковці Б. Г. Ананьєв, Н.

В. Кузьміна, А. О. Деркач, О. О. Бодальов, О. С. Анісімов, Є. М. Богданов, В. М. За-
зикін, Є. В. Сайко та інші.

Розвиток інформаційного суспільства потребує педагогів нового формату – конкурентоспроможних професіоналів, які творчо ставляться до обов'язків, гнучко реагують на соціокультурні зміни, проте кваліфікованого вчителя, готового працювати в Новій українській школі, зможе підготувати тільки той педагог, який сам є професіоналом. Отже акмеологічний підхід є на сучасному етапі дуже актуальним, особливо в педагогічній діяльності.

Актуальність появи акмеологічних напрямів освіти зумовлюється потребою в самовдосконаленні особистості. Дослідження Н. Кузьміної свідчать, що професіоналами високого рівня стають лише приблизно 5 % фахівців певного виду професійної діяльності. У решти спеціалістів успіхи незначні. Науковці В. М. Вакуленко, Н. В. Кузьміна, К. М. Левитан досліджували взаємодію між формуванням професіоналізму та якостями й здібностями особистості. Нездатність творчо реалізувати себе в професійній діяльності негативно впливає на особистісну сферу життя людини, її рівень самооцінки і частково на здоров'я. Розвиток професійних здібностей тісно пов'язаний із психолого-педагогічними чинниками людини (формуванням відповідних рис характеру, особливостей натури), які закладаються саме в шкільні роки.

Необхідність акмеологічного підходу в умовах створення Нової української школи очевидна, оскільки суспільство очікує комунікабельних, креативних випускників, особистостей, які самостійно мислять, готові до викликів життя, прагнуть досягти успіху та самостійно побудувати індивідуальну траєкторію розвитку. І саме акмеологічні прийоми дозволяють перевести школу з режиму функціонування «накопичення знань» до режиму «розвиток особистостей». Створення акмеологічної моделі сучасного педагога дозволить у майбутньому створити акмеологічну школу.

Мета статті – дослідження акмеологічної моделі педагога в системі освіти для підготовки фахівців педагогічної діяльності.

Відповідно до поставленої мети завдання дослідження полягає в розробленні акмеологічної моделі сучасного педагога в системі післядипломної освіти на основі аналізу різних структур.

Різні підходи до структури моделі педагога-акмеолога. Професійна компетентність педагога – інтегроване поняття, що включає: світоглядні позиції особистості, глибоку обізнаність, практичні вміння в обраній галузі, розвинені професійні якості та побудований на цьому фундаменті авторитет. У контексті акмеологічного підходу виокремлюють різні структури моделі педагога-акмеолога.

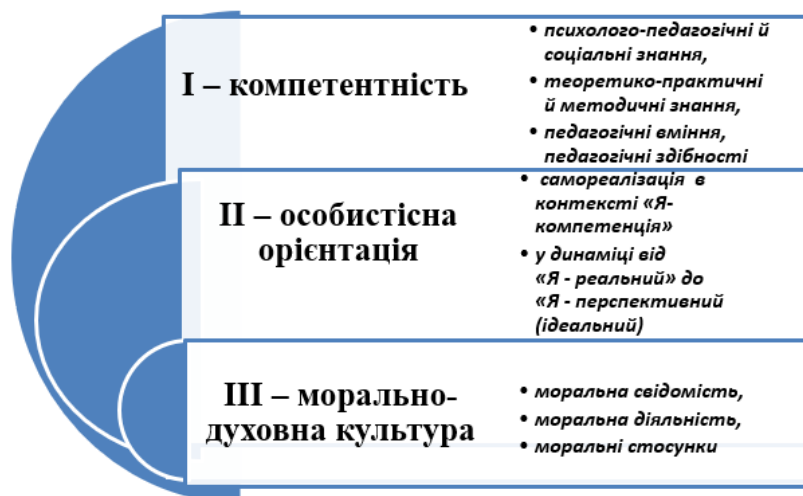

Рис. 1. Акмеологічна модель педагога
Джерело: Данилова Г. С., 2003, с. 6–9

Акмеологічна модель учителя Г. С. Данилової передбачає розвиток таких основних здібностей педагога (згідно з класифікацією, запропонованою В. Крутецьким), як: дидактичні, академічні, перцептивні (*здатність проникати у внутрішній світ дитини, розуміючи її особливості та психологічний стан*), мовленнєві, організаторські, авторитарні (*здатність безпосереднього емоційно-вольового впливу на основі знання предмета таких якостей, як: вимогливість, рішучість, упевненість, витримка, відповідальність, наполегливість*), комунікативні, прогностичні (*спеціальні здібності, які виражаються в передбачуваності своїх дій*), здатність до розподілу уваги. Професійність педагога потребує компетентності як сукупності

знань і вмінь із певної галузі та педагогічної майстерності. Особистісна орієнтація представлена як усвідомлення власної значущості педагога. Окремо слід звернути увагу на морально-духовну складову, де педагогічна мораль ґрунтується на змісті загальної моралі (*інтелігентність, порядність, чесність, гідність, працьовитість, самовідданість, толерантність, педагогічна тактовність*).

Засновницею шкільної акмеології є професор В. М. Максимова. Шкільна акмеологія вивчає вершини розвитку суб'єктів освітнього процесу школи (*педагогів та здобувачів освіти*). Для педагогів – це професіоналізм і компетентність, для здобувачів освіти – розвиток самоорганізованої особистості.

Рис. 2. Акмеологічна модель педагога

Джерело: Максимова В. Н., 2004, с 226

Складовими акмеологічної моделі вчителя, за дослідженнями В. Максимової, є професійна, особистісна та духовна зрілість, а вершиною є акмеологічна позиція педагога (АПП). Акмеологічна позиція виявляється в прагненні педагога досягти позитивних самозмін у професійній діяльності.

Професійна зрілість, на думку вченої, – це готовність учителя до інноваційної професійно-педагогічної діяльності, а саме:

- 1) професійна компетентність як система знань і вмінь педагога;
- 2) педагогічна майстерність як здатність творчо, нестандартно виконувати професійні завдання;
- 3) педагогічна спрямованість професійної діяльності, стійка мотивація.

Особистісна зрілість педагога передбачає здатність педагога окреслити свою «зону найближчого розвитку» у професійному плані, виділити перспективні шляхи

розширення зон саморозвитку.

Для досягнення духовної зрілості педагог має володіти системою знань про людину та її розвиток, психологічні й вікові особливості, способи спілкування, валеологічні підходи до шкільної освіти.

В. М. Максимова пропонує алгоритм самовдосконалення та корекції якості знань і рис характеру педагогів-акмеологів (Максимова В. М., 2004). Розглянемо п'ять етапів розвитку якості особистості:

- 1) самоаналіз діяльності (виявлення причини невдач і успіхів; визначення рис характеру, способів діяльності для вдосконалення або усунення недоліків);
- 2) уточнення діяльності, тестування;
- 3) корекція того, що треба усунути, а що вдосконалити;
- 4) програма діяльності на місяць (участь у тренінгах, робота над мовленням, контроль за своїми діями, режим дня);
- 5) визначення термінів, аналіз резуль-

татів, відпрацювання однієї риси чи якості.

За дослідженнями Н. І. Мачинської,

акмеологічна модель сучасного педагога має три складові:

Рис. 3. Акмеологічна модель сучасного педагога

Джерело: Мачинська Н. І., 2015, с. 12–15

Науковець звертає увагу на те, що використання моделі не може обмежуватися тільки дослідницькими цілями. Моделювання має активно застосовуватися під час розроблення програм чи індивідуальних планів особистісно-професійного розвитку педагогів (Мачинська Н. І., 2015, с. 12–15).

Розглянувши зазначені вище акмеологічні моделі, спираючись на теоретичний аналіз досліджуваної проблеми доктора педагогічних наук, професора О. А. Дубасенюк, беручи до уваги запропоновану доктором педагогічних наук, доцентом, ди-

ректором Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти В. І. Шуляром модель умотивованого вчителя (Шуляр В. І., 2006) та використовуючи здобутки експериментальних досліджень, ми розробили акмеологічну модель педагога для підвищення професійної компетентності.

Проведене дослідження дає змогу обґрунтувати орієнтовну структуру акмеологічної моделі сучасного педагога в умовах післядипломної освіти для підвищення якості освітнього процесу сучасної школи.

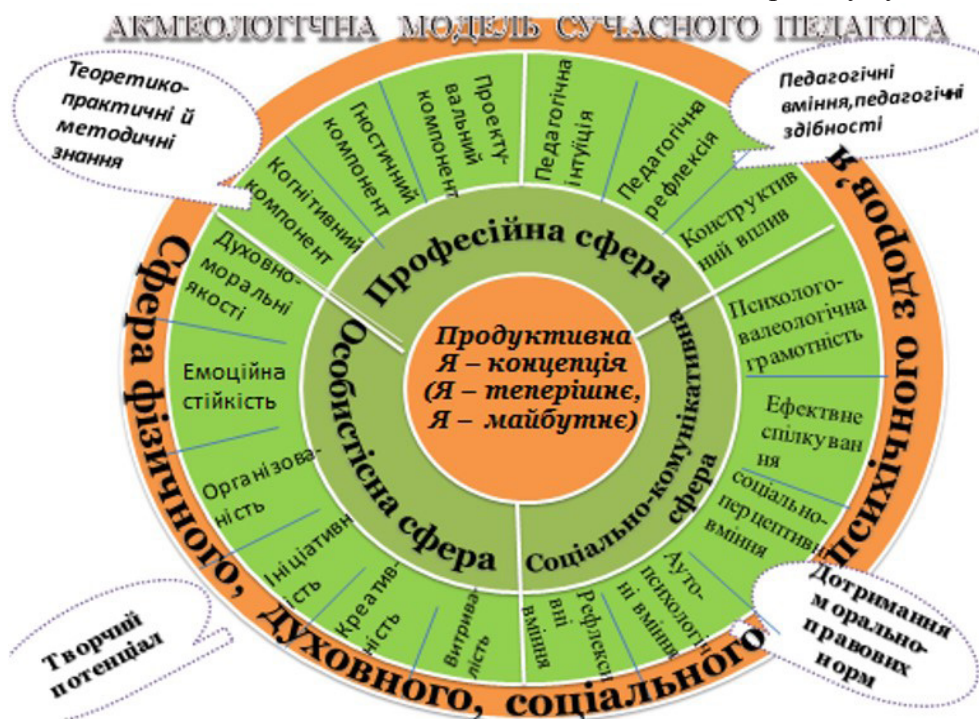

Рис. 4. Акмеологічна модель сучасного педагога

Джерело: складено автором самостійно

Розглянемо формування акмеологічної моделі педагога нового типу, центром якої є мотиваційно-ціннісна складова. Важливим є оволодіння знаннями про власну «Я-концепцію», усвідомлення особистості про самого себе, розвиток процесів самості. Мотивація має стати рушійною силою для саморозвитку особистості. Такі характеристики педагога, як наполегливість, здорова конкуренція, радість від успіху, здатність приймати і надавати допомогу, прагнення покращити результати роботи, усвідомити мету та засоби для її досягнення зможуть допомогти продуктивному саморозвитку. Продуктивність розвитку має розпочинатися від усвідомлення про «Я-теперішнє» та прогнозування про «Я-майбутнє».

Основні системні позиції пов'язані з розвитком професійної, особистісної і соціально-комунікативної сфер. Підґрунтям для розвитку фахового, творчого й особистісного потенціалу є здоров'язбережувальна складова, а саме: фізичне, психічне, духовне і соціальне здоров'я педагога.

Професійна сфера слугує головним когнітивним компонентом у підсистемі професіоналізму педагога, що постійно зростає та продуктивно самореалізується. У нашому розумінні когнітивний компонент моделі педагога-акмеолога охоплює систему знань певної галузі, теоретико-практичні й методичні розуміння загальних принципів, закономірностей і методів особистісного розвитку. Він спрямований на реалізацію отриманих знань у практичній діяльності, визначає формування компетентностей та спрямований на узагальнення й систематизацію професійного досвіду для досягнення мети.

Розвиток професіоналізму передбачає вміння:

- когнітивні – інтелект, розумові здібності та складні етапи мислення (критичне мислення та креативне вирішення проблем), розвиток уміння навчатися;
- гностичні (дослідницькі) – здатність аналізувати ситуацію;
- проєктувальні – здатність виявля-

ти наявні функціональні та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;

- конструктивні – уміння створювати та редагувати системи діяльнісних і поведінкових стратегій;
- педагогічна рефлексія – самоаналіз знань і вчинків, співвідношення власних можливостей і вимог професійної педагогічної діяльності;
- педагогічна інтуїція як особистісно-ділова якість – безпомилковий вибір методів, прийомів, інтонації, що супроводжуються імпровізацією, артистизмом на основі творчого підходу до організації освітнього процесу.

Особистісна сфера. Акмеологічний підхід розвитку педагога нового типу передбачає особистісну орієнтацію в процесі професійного становлення. Людська поведінка та діяльність повсякчас регулюються потребою розвивати всі свої здібності.

Фахівцям сучасної школи притаманні такі якості, як організованість, ініціативність, гнучкість, здатність до ефективного сприйняття змін. Важливим для конструктивного вирішення різних проблемних ситуацій є емоційна стійкість, що протидіє впливу негативних емоцій на подальше зростання особистості вчителя.

Безперечно, для суспільства є важливим продовження активного творчого періоду життєтворчості людини – шлях до свого акме. У системі важливих якостей, що мають бути властиві фахівцю нового типу, виділяють особливу групу особистісно-ділових якостей, а саме: організованість, дисциплінованість, відчуття відповідальності, уважність (Деркач А. А., 2009. с. 246).

Гарантією зростання педагогічної майстерності фахівців є розкриття їхнього творчого потенціалу, самореалізація у професійній діяльності, особистісна креативність. По суті, досягнення професіоналізму неможливе без інноваційного підходу, що полягає в опануванні новаторських під-

ходів і способів виконання професійних завдань. Але професійне зростання неможливе без духовно-моральної складової. Такі ціннісні характеристики особистості, як громадянська позиція, увічливість, педагогічна етика, чесність, порядність, педагогічна тактовність, совість, честь, людяність, справедливість створюють позитивний імідж педагога. Виховання має інтегруватись у весь освітній процес на основі духовних цінностей.

Альтернативним є системно-функціональний підхід до акмеології (Парахонський А. П., 2007, с. 138–139), відповідно до якого в процесі розвитку особистості мають бути враховані психологічні, фізіологічні, культурологічні, генетичні, соціологічні та інші чинники. У запропонованій моделі творчий потенціал належить до особистісної сфери.

Соціально-комунікативна сфера. Розвиток професіонала забезпечується становленням його в системі «людина – людина», характером зв'язків і відносин у соціумі, які впливають на формування соціальних переконань і життєвих планів.

Ця сфера, на нашу думку, характеризується такими вміннями:

- психолого-валеологічна грамотність, яка означає інтегрування психологічних і валеологічних аспектів. Мотивацію і готовність до здоров'язбережувальної діяльності неможливо спланувати без психологічного компонента, а психологічні проблеми неможливо вирішити без знань індивідуального соматичного здоров'я особистості;
- ефективне спілкування – різні стратегії та методи комунікації між членами колективу, позитивні контакти;
- соціально-перцептивні вміння – здатності обирати належну рольову позицію, діяльність із урахуванням індивідуальних особливостей суб'єктів взаємодії;
- аутопсихологічні вміння – це здат-

ність керувати власним станом і працездатністю, самоефективність, емоційно-вольова регуляція та корекція власної поведінки (за В. М. Кустовим);

- рефлексивні вміння – уміння адекватно реагувати на ситуації та суб'єктів взаємодії.

Підґрунтям та запорукою ефективності всіх сфер розвитку педагога має стати здоров'я (фізичне, психічне, духовне і соціальне).

Фізичне здоров'я впливає на рівень працездатності, позитивне сприйняття дійсності та відіграє важливу роль для спрямування учнів на дотримання ними здорового способу життя. До сфери психічного здоров'я належать індивідуальні особливості психічних процесів, які забезпечують адекватну регуляцію поведінки і діяльності педагога (збудженість, емоційність, чутливість). Духовне здоров'я залежить від духовного світу особистості та відображає рівень її самореалізації, емпатії, відповідальності за долю світу.

Соціальне здоров'я характеризується сприйняттям соціальної реальності, демократизмом, наявністю соціальних знань і залежить від економічних чинників (праця, соціальний захист, охорона здоров'я, безпека існування, відпочинок тощо). Усі ці складники мають інтегральний вплив, вони тісно взаємопов'язані та є невід'ємними один від одного.

Акмеологічний підхід у післядипломній освіті поєднує сукупність принципів, методів, прийомів, засобів для реалізації теоретичної і практичної діяльності педагогів, орієнтованих на досягнення високого рівня професійної зрілості. Основною характеристикою акмеологічного підходу, на думку Валентини Вакуленко, є орієнтація на цілісність суб'єкта, коли його індивідуально-психологічні, суб'єктно-діяльнісні та особистісні характеристики вивчають у всіх взаємозалежностях для сприяння успішному професійному розвитку.

Акмеологічний підхід у системі післядипломної освіти має бути пріоритетним

напрямом, який спонукає особистість педагога до продуктивної діяльності, саморозвитку та професійного самовдосконалення та базується на:

- **організації акмеологічного середовища**, у якому є міжособистісна комунікація, партнерство, мотивація до самореалізації й розвитку професіоналізму педагога;
- **утвердженні акмеологічної позиції**, тобто орієнтації на професійне зростання за умови дотримання правових норм і духовно-моральних цінностей, створенні власної «Я-концепції», тобто системи уявлень про самого себе та образу власного «Я», методів саморегуляції себе як особистості (самоосвіта, самовдосконалення, самореалізація), умінні відстоювати власну позицію;
- **розвитку акмеологічного потенціалу**, тобто готовності започатковувати нові технології, створювати авторські методичні розробки, узагальнювати та поширювати передовий педагогічний досвід, проводити наукові дослідження та дотримуватися принципу академічної доброчесності;
- **розвитку акмеологічної культури**, тобто участі в інноваційних формах роботи, методичних заходах, групових активностях, відвідуванні соціокультурних центрів (музеїв, театрів, виставок), зустрічах із цікавими людьми, творчими особистостями тощо.

Висновки. Розроблено акмеологічну модель сучасного педагога, яка містить особистісну, професійну та соціально-комунікативну сфери. Центром моделі є мотиваційно-ціннісна складова. До професійної сфери належать: знаннєвий компонент, проєктувальні, конструктивні вміння, саморефлексія та інтуїція. Особистісна сфера передбачає розвиток таких якостей: організованість, ініціативність, креативність, витривалість, духовно-моральні якості та емоційна стійкість. Соціально-комунікативна сфера характеризується інтегруванням психологічних і валеологічних аспектів, умінням ефективно спілкуватися з урахуванням індивідуальних особливостей суб'єктів взаємодії, керувати власним станом і працездатністю та адекватно реагувати на ситуації.

Акмеологічні моделі, методи та технології все частіше застосовують у практиці педагогічного зростання, розробленні індивідуальних програм саморозвитку, плануванні та реалізації професійної кар'єри. У пропонованій моделі передбачено мотивації на саморозвиток і фахові досягнення. Її реалізація дозволить педагогічному працівнику комплексно розвивати свої здібності та здобути високий фаховий рівень. Ця модель стане основою для структури планування курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників та організації освітнього середовища на базі інституту післядипломної освіти. Складність і багатогранність моделі потребує подальших міждисциплінарних досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакуленко В. Педагогічна акмеологія: досягнення і проблеми / Валентина Вакуленко // Філософія освіти. – 2006. – № 3 (5). – С. 124–133. – Режим доступу: <http://enpuiр.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13047/1/Vakulenko.pdf>
2. Гладкова В. М., Пожарський С. Д. Основи акмеології : підручник / В. М. Гладкова, С. Д. Пожарський. – Львів : Новий Світ-2000, 2011. – 320 с.
3. Данилова Г. С. Акмеологічна модель педагога в XXI столітті / Г. С. Данилова // Рідна школа. – 2003. – № 6. – С. 6–9.
4. Деркач А. А. Акмеология / А. А. Деркач, В. Г. Зазыкин. – М., 2009. – 246 с.

5. Кратко А. А., Якуба Е. А. Соціологія: Конспект книги Якуба Е. А. Соціологія / А. А. Кратко, Е. А. Якуба. – Х. : Константа – Київ, 1996–1998. – 192 с.
6. Лівшун О. В. Акмеологічні особливості професійної готовності майбутнього вчителя / О. В. Лівшун : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.khnu.km.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1590/1/2.doc>
7. Максимова В. Н. Акмеология последипломного образования педагога / В. Н. Максимова, Н. М. Полетаева. – СПб. : Изд-во ГНУ «ИОВ РАО», 2004. – 226 с.
8. Мачинська Н. І. Акмеологічна модель сучасного педагога / Н. І. Мачинська // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка]. Серія : Педагогічні науки. – 2015. – Вип. 135. – С. 12–15. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2015_135_5
9. Парахонский А. П. Роль акмеологии в изучении и развитии профессионального творчества [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский // Фундаментальные исследования. – 2007. – № 11. – С. 138–139. – Режим доступу : <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=3819>
10. Шуляр В. І. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція. Практико-орієнтована монографія / За редакцією члена-кореспондента АПН України, доктора педагогічних наук, професора Н. Й. Волошиної. – Миколаїв : Видавництво «Ч». – 2006. – 96 с.

АКМЕОЛОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ СОВРЕМЕННОГО ПЕДАГОГА В СИСТЕМЕ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

*Витковская Елена,
заведующая учебно-методической
лабораторией акмеологии,
Николаевский областной институт
последипломного педагогического образования
улица Адмиральская, 4-а, 54001, г. Николаев, Украина
olena.vitkovska@moipro.mk.ua*

В условиях реформирования образования возникла потребность в педагогах, которые владели бы интегрированными знаниями, умениями, навыками и компетенциями, необходимыми для развития образовательной отрасли. Быстрая адаптация педагогов к новым условиям привела к возникновению акмеологического подхода в подготовке квалифицированных специалистов. В статье представлены исследования вопроса о значении акмеологии как науки в системе последипломного педагогического образования. Автор проанализировал разные подходы ученых к структуре акмеологической модели современного педагога.

Проведенное исследование способствовало разработке акмеологической модели современного педагога на основе анализа разных структур. Разработанная акмеологическая модель представлена как совокупность трех сфер, которые содержат существенные характеристики профессиональной компетентности, центром которой является мотивационно-ценностная составляющая. По мнению автора, основные системные позиции взаимосвязаны, а основой и залогом эффективности всех сфер развития педагога должно стать здоровье как целостное состояние организма, которое дает возможность реализовать свой педагогический потенциал.

Отдельно охарактеризован акмеологический подход в системе последипломного образования. Автор акцентирует внимание на создании акмеологической среды, утверждении акмеологической позиции, развитии потенциала педагога и акмеологической культуры.

Ключевые слова: акмеологическая культура, акмеологическая модель, акмеологический подход, акмеологическая позиция, акмеологический потенциал, акмеологическая среда.

ACMEOLOGICAL MODEL OF MODERN TEACHER IN POSTGRADUATE EDUCATION

Vitkovska Olena,
*head of the educational
and methodical laboratory of acmeology,
Mykolaiv In-Service Teachers Training Institute,
4-a Admiralska Street, 54001, Mykolaiv, Ukraine,
viktoriya.stoykova@moippo.mk.ua*

In the conditions of reforming of education there was a need for teachers who would have the integrated knowledge, the abilities, skills and competences necessary for development of education. Fast adaptation of teachers to new conditions entailed emergence of akmeological approach in training of highly qualified specialists. Researches on a question of value of akmeology as sciences in the system of postdegree pedagogical education are presented in article. The author analysed different approaches of scientists to structure akmeological models of the modern teacher.

The conducted research promoted development akmeological models of the modern teacher on the basis of the analysis of various structures. The akmeological is developed the model is presented as set of three spheres containing essential characteristics of professional competence which center is motivational valuable the component. Spheres belong to professional: knowledge component, design, constructive abilities, self-reflection and intuition. The personal sphere provides development of such qualities as organization, initiative, creativity, endurance, spiritual and moral qualities and emotional stability. Socially communicative sphere is characterized by integration of psychological and valeological aspects, ability to communicate effectively taking into account the individual characteristics of the subjects of interaction, to direct own state and working capacity and to react adequately to situations. According to the author, the main system positions are in interdependence, and a basis and guarantee of the effectiveness of all spheres of teacher development should be health, as a holistic state of the body, which allows you to realize your pedagogical potential.

By the separate section it is characterized akmeologichesky approach in a system postdegree education. The author focuses attention on creation acmeological environment, approval of the acmeological position, development of potential of the teacher and acmeological culture.

Quantitative and high-quality interpretations of results of a research confirmed efficiency of the developed model.

Keywords: acmeological approach, acmeological culture, acmeological environment, acmeological model, acmeological position, acmeological potential, perceptual abilities.

REFERENCES

1. Danylova, H. S. (2003). Akmeolohichna model pedahoha v XXI stolitti [Acmeological model of a teacher in the XXI century]. *Ridna shkola*, 6, 6–9 (ukr).
2. Derkach, A. A. (2009). *Akmeologija* [Acmeology] / A. A. Derkach, V. G. Zazykin. – M. (rus).
3. Hladkova, V. M., & Pozharskyi, S. D. (2011). *Osnovy akmeolohii*: [Fundamentals of acmeology]. Lviv : Novyi Svit-2000 (ukr).
4. Kratko, A. A., & Yakuba, E. A. (1996–1998). *Sotsiolohiia: Konspekt knyhy Yakuba E. A. Sotsiolohiia* [Sociology: Synopsis of the book Yakub E. A Sociology]. – Kyiv: Constanta (ukr).
5. Livshun, O. V. Akmeolohichni osoblyvosti profesiinoi hotovnosti maibutnoho vchytelia [Acmeological features of professional readiness of the future teacher] – Available at : <http://lib.khnu.km.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1590/1/2.doc> (ukr).
7. Machynska, N. I. (2015). Akmeolohichna model suchasnoho pedahoha [Acmeological model of a modern teacher]. *Naukovi zapysky [Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni V. Vynnychenka]. Pedahohichni nauky*, 135, 12–15. – Available at : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2015_135_5 (ukr).
6. Maksimova, V. N. (2004). *Akmeologija poslediplomnogo obrazovanija pedagoga* [Acmeology of postgraduate education of a teacher] / V. N. Maksimova, N. M. Poletaeva. – SPb.: Izd-vo GNU «IOV RAO» (rus).
8. Parahonskij, A. P. (2007). Rol' akmeologii v izuchenii i razvitii professional'nogo tvorchestva [The role of acmeology in the study and development of professional creativity], *Fundamental'nye issledovanija*, 11, 138–139. – Available at: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=3819> (rus).
9. Shuliar, V. I. (2006). *Planuvannia literaturnoi osvity shkolariv: tekhnolohichna kontseptsiiia* [Planning of literary education of schoolchildren: technological concept] / Za redaktsiieiu chlena-korespondenta APN Ukrainy, doktora pedahohichnykh nauk, profesora N. Y. Voloshynoi / Edited by the corresponding member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor N. Y. Voloshin]. Mykolaiv : Vydavnytstvo «Ch» (ukr).
10. Vakulenko, V. (2006). Pedahohichna akmeolohiia: dosiahnennia i problemy [Pedagogical acmeology: achievements and problems]. *Filosofia osvity*, 3 (5), 124–133. – Available at: <http://enpui.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13047/1/Vakulenko.pdf> (ukr).